

# Sproghjælp

retskrivning sb., -en, -er, i  
sms. retskrivnings-, fx ret-  
skrivningssystem.  
retslig (el. retlig) adj., -t  
retslæge sb.  
retslægeråd sb., -et, rets-  
lægeråd, bf. pl. -ene.

## Dansk Sprognævn

## Pendulord

Pendulord er ord der har to betydninger som er modsatrettede. Hvis man er blevet *forfordelt*, har man så fået for meget eller for lidt? Er det godt eller skidt hvis man gør nogen en *bjørnetjeneste*? Hvis noget er *patetisk*, er det så højtideligt eller ynkeligt? Og hvor meget er *godt 100 kr.*?

Svarene afhænger helt af hvem man spørger, og hvis man spørger mange nok, vil man opdage at der eksisterer to betydninger som er meget forskellige: en traditionel og en nyere. Fænomenet med at et ord på den måde ændrer betydning, har altid eksisteret.

Visse betydningsændringer går hurtigt; andre tager tid. De færreste ændringer sker dog lige fra den ene dag til den anden, og i en overgangsperiode må der altså nødvendigvis eksistere flere forskellige betydninger af det samme ord, afhængigt af hvor gammel den talende er.

---

## Tidens mest larmende pendulord

Nedenfor følger et udvalg af de forholdsvis få, men ganske larmende pendulord som fylder i diskussionerne mellem sprogbrugerne, og af og til kan være meningsforstyrende.

### Bjørnetjeneste

- har hidtil betydet 'en velment hjælp der imidlertid gør mere skade end gavn', men nu betyder det også 'en stor hjælp eller tjeneste'. (De færreste kender efterhånden la Fontaines fabel om den velmenende, men uheldige bjørn der ville jage en flue væk fra sin herres ansigt ved at smække fluen med en stor, tung sten og dermed påførte den stakkels mand et fatalt kraniebrud).

### Laps (og adjektivet lapset)

- har hidtil betydet 'en pyntet mand', men nu bruges det som 'en mand der er sjusket klædt', eller 'en mand i lappet tøj'.

### Godt (og vel)

- betød førhen 'lidt over/mere', men nu bruger mange det som 'lidt under/mindre'.

### Patetisk

- har tidligere kun betydet 'højtidelig', men har nu også den nye betydning 'ynkelig'.

### Ulvetime

- blev tidligere brugt om 'timen mellem nat og daggry', men i dag bruges *ulvetime* også om 'eftermiddagen før aftenmad'.

### Forfordele

- har tidligere kun betydet 'snyde', men har nu også den nye betydning 'favorisere'.

---

## HVIS DU VIL VIDE MERE

- Hent "Sproghjælp" som app i App Store og på Google Play
- Find links og læs mere på [sproget.dk](http://sproget.dk)